

Waarneemrun (2)

Benne W. Holwerda*

In een vorige column (*Zenit*, april 2005) schreef ik over mijn voorpret voor mijn eerste waarneemtrip. Inmiddels is deze alweer achter de rug en het was een uiteraard een avontuur vol natuur en astronomie, maar ook van veel zitten en wakker blijven.

Roelof de Jong en ik hebben waargenomen met de MMT, de Multi-Mirror Telescope in Arizona. De naam MMT is verwarrend, want inmiddels heeft het ding een nieuwe spiegel uit één stuk.

Op zaterdag reden we met een huurauto naar de berg, met een tussenstop voor boodschappen. Je moet zelf voor je eten zorgen, want de pizzakoerier komt het daar niet brengen. In het basiskamp nam Roelof in een jeep het voortouw de berg op. Ik sukkelde er in het astmatische huurautootje achteraan, via het onverharde slingerweggetje de berg op. Erg leuk.

Die middag maakte ik kennis met de nachtassistente. Die beheert eigenlijk de telescoop en kijkt je flink op de vingers, zodat je niets kan stukmaken. Veel mensen vinden waarnemen met een nachtassistent een beetje nep, omdat je dan dus niet alles zelf doet. De eerste nacht deed Roelof de waarnemingen. Het begin van zo'n nacht verloopt hectisch. In de schemering worden namelijk de kalibratieplaatjes geschoten. Omdat de schemering maar een half uurtje duurt en je wel voor alle filters kalibratieplaatjes moet hebben, is het even stressen. En we hadden de technische assistentie meteen al hard nodig. De software liep vast en de telescoop gleed de hele tijd uit focus.

De tweede nacht ging het al wat beter. Nu was ik aan de beurt, met Roelof die over mijn schouder meekijkte. Halverwege de nacht besloot Roelof een uiltje te knappen in een van de luie stoelen. Prompt verbeterde het weer en het gedrag van de telescoop. Dat gebeurde de derde nacht weer: je zou er haast bijgelovig van worden.

De laatste ochtend pakte we onze spullen, zetten de laatste data op schijf en stapten weer in de jeep. Drie nachten met een raar dag-nachtritme, mijn interne klok in de war en 60 GB aan plaatjes rijker. Het was een goede run. Ik heb al zin in de volgende!

* Sterrenkundige Benne W. Holwerda is in 2005 gepromoveerd aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij werkt nu bij het Space Telescope Science Institute in Baltimore (VS) en vertelt in deze rubriek met enige regelmaat over zijn astronomische belevenissen.